

Фізична освіта і спорт

УДК 373.5.016:796

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17363110>

**Шляхи підвищення мотивації дітей до рухової активності у процесі
формування особистої фізичної культури**

Кравченко Тетяна Петрівна

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики
фізичного виховання і спорту, Університет Григорія Сковороди в Переяславі,
м. Переяслав, Україна, e-mail: kravchenko19tanya@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0002-6041-3101>

Шапран Ольга Іллівна

Доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри освітології та
педагогічної інноватики, Університет Григорія Сковороди в Переяславі,
м. Переяслав, Україна e-mail: olia.shapran@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-7514-6632>

Гуральчук Валентина Вікторівна

Викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту
Університет Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав
e-mail: levchenko.2011@ukr.net
<https://orcid.org/0009-0009-9701-0769>

Прийнято: 01.10.2025 | Опубліковано: 15.10.2025

Анотація: У статті розглядаються шляхи підвищення мотивації дітей
до рухової активності в контексті формування особистої фізичної культури.

Проаналізовано педагогічні умови, методи та засоби, що сприяють зацікавленості школярів фізичними вправами, розвитку ціннісного ставлення до здоров'я й активного способу життя. **Вступ.** Особистісно зорієнтована модель освіти, яка лежить в основі концепції Нової української школи (НУШ), ставить понад усе інтереси та здібності дітей, їх погляди, враховує потреби та особливості розвитку. Одним із завдань НУШ є створення умов для формування особистості у сучасному освітньому середовищі, у зв'язку з чим актуалізується вирішення проблеми формування особистої фізичної культури школярів.

Наразі проведено чимало досліджень, які стосуються особливостей формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом школярів різних вікових груп. Однак дослідження, які присвячені підвищенню мотивації підлітків у процесі формування особистої фізичної культури, потребують наукового обґрунтування сучасних підходів у відповідності до реформування системи освіти в умовах НУШ. **Мета дослідження** - визначити шляхи підвищення мотивації до рухової активності у процесі формування особистої фізичної культури учнів. **Методи дослідження:** аналіз та узагальнення науково-методичної літератури, узагальнення, опитування, методи математичної статистики. **Контингент досліджувальних.** У дослідженні взяли участь 66 вчителів фізичної культури Дніпропетровської області, з них 21 - вищої категорії, 38 - 1 категорії, 7 - без категорії. **Результати дослідження.** Анкетування вчителів фізичної культури показало, що для підвищення мотивації 70,5% вчителів визнали необхідність застосування сучасних засобів фізичного виховання; 55,3% - покращення рівня знань учнів; 53,1% - застосування методів організації навчальної діяльності; 51,6% - участь дітей у різних сучасних формах роботи з фізичного виховання; 47,1% - залучення батьків до фізкультурно-спортивної діяльності. **Висновки.** Проведено аналіз сучасних форм, засобів та методів, які сприяють підвищенню мотивації в процесі формування особистої фізичної культури, що потребує необхідних професійних

умінь і навичок вчителя, здатних творчо і активно мислити, самостійно впроваджувати нові ідеї та технології навчання та виховання. У дослідженні визначено шляхи підвищення мотивації до занять фізичною культурою і спортом у процесі формування особистої культури.

Ключові слова: мотивація, підлітки, особистість, фізична культура, інтерактивні методи.

Ways to increase children's motivation for physical activity in the process of forming personal physical culture

Kravchenko Tetyana Petrovna

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Theory and Methods of Physical Education and Sports, Hryhoriy Skovoroda University in Pereyaslav, Pereyaslav, Ukraine, email: kravchenko19tanya@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0002-6041-3101>

Shapran Olga Ilyivna

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Educational Sciences and Pedagogical Innovations, Hryhoriy Skovoroda University in Pereyaslav, Pereyaslav, Ukraine e-mail: olia.shapran@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-7514-6632>

Huralchuk Valentyna

lecturer of the Department of Theory and Methodology of Physical Education and Sports Hrigoriy Skovoroda University in Pereyaslav, Pereyaslav, Ukraine
<https://orcid.org/0009-0009-9701-0769>

Annotation: *The article considers ways to increase children's motivation for physical activity in the context of the formation of personal physical culture. The pedagogical conditions, methods and means that contribute to the interest of schoolchildren in physical exercises, the development of a value-based attitude to health and an active lifestyle are analyzed. Introduction. The personally oriented model of education, which underlies the concept of the New Ukrainian School (NUS), puts above all the interests and abilities of children, their views, takes into account the needs and peculiarities of development. One of the tasks of the NUS is to create conditions for the formation of personality in a modern educational environment, in connection with which the solution to the problem of the formation of personal physical culture of schoolchildren is actualized.*

Currently, many studies have been conducted that relate to the peculiarities of forming motivation for physical education and sports among schoolchildren of different age groups. However, studies devoted to increasing the motivation of adolescents in the process of forming personal physical culture require scientific substantiation of modern approaches in accordance with the reform of the education system in the conditions of the National Secondary School. The purpose of the study is to determine ways to increase motivation for motor activity in the process of forming personal physical culture of students. Research methods: analysis and generalization of scientific and methodological literature, generalization, survey, methods of mathematical statistics. Contingent of research subjects. The study was attended by 66 physical education teachers of the Dnipropetrovsk region, of whom 21 were of the highest category, 38 were of the 1st category, and 7 were without a category. Research results. A survey of physical education teachers showed that to increase motivation, 70.5% of teachers recognized the need to use modern means of physical education; 55.3% - to improve the level of students' knowledge; 53.1% - to apply methods of organizing educational activities; 51.6% - participation of children in various modern forms of physical education work; 47.1% - involvement of parents in physical education and sports activities. Conclusions. An analysis of modern forms, means and

methods that contribute to increasing motivation in the process of forming personal physical culture, which requires the necessary professional skills and abilities of a teacher who is able to think creatively and actively, independently implement new ideas and technologies of teaching and education, was conducted. The study identified ways to increase motivation for physical education and sports in the process of forming personal culture.

Keywords: *motivation, teenagers, personality, physical education, interactive methods.*

Постановка проблеми Особистісно зорієнтована модель освіти, яка лежить в основі концепції Нової української школи (НУШ), ставить понад усе інтереси та здібності дітей, їх погляди, враховує потреби та особливості розвитку. Одним із завдань НУШ є створення умов для формування особистості у сучасному освітньому середовищі [1].

Проблема формування особистої фізичної культури дітей та молоді була предметом багатьох досліджень вчених [2, 3, 4, 5].

З позиції методологічного підходу основним шляхом виховання особистої фізичної культури у школярів визнається виховання її в процесі різних видів фізкультурної діяльності [6, 7, 8].

Проте, як зазначає Круцевич Т.Ю. з співавторами «рухова активність, здоровий спосіб життя фактично відірвані від особистісних якостей людини, не враховують ціннісні орієнтири особистості» [8].

З психолого-педагогічних позицій виховання особистої фізичної культури Безверхня Г. розглядає як виховання потреб, мотивів та інтересів до цінностей фізичної культури, які є психологічним механізмом перетворення суспільних цінностей фізичної культури в особисті цінності [9].

Важливою складовою формування особистої фізичної культури школярів є формування мотивації до фізкультурної діяльності, яка характеризується як

складна багаторівнева система стимулів, що включає потреби, мотиви, прагнення, установки, ідеали, цінності, емоції тощо [10, 11, 12].

Формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом пов'язано з внутрішніми факторами, такими як задоволення від рухової активності, досягнення нових знань та умінь, та зовнішніми факторами, такими як спілкування з друзями, досягнення високих спортивних результатів і визнання оточення [8].

Від мотивації залежить зацікавленість школярів, їх активність, спрямованість на задоволення особистих потреб [13].

Одним із основних компонентів мотивації є інтерес. Позитивний інтерес до занять фізичною культурою і спортом можна визначати як прагнення особистості до пізнання та розуміння важливості вдосконалення свого фізичного стану у взаємозв'язку з духовною культурою [11].

Виховання особистої фізичної культури – це педагогічний процес, спрямований на досягнення усвідомлених, позитивно вмотивованих занять фізичною культурою і спортом [3, 5].

Наразі проведено чимало досліджень, які стосуються особливостей формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом школярів різних вікових груп, але дослідження, які стосуються підвищення мотивації школярів у процесі формування особистої фізичної культури потребують наукового обґрунтування сучасних підходів у відповідності до реформування системи освіти в умовах НУШ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз джерел показує, що сучасні підходи поєднують системні зміни в освітній політиці з дидактичними та психологічними інструментами. Концепція «Нова українська школа» (2016) акцентує формування ключових компетентностей через інтеграцію ціннісних орієнтирів і активних методів навчання, що створює нормативну базу для мотиваційних реформ. Програма 2024 року конкретизує цілі й зміст уроків

фізичної культури, підкреслюючи важливість індивідуалізації та розвитку самоорганізації учнів.

Дослідження Лисак (2013) та Лисенко (2013) висвітлюють потребово-мотиваційний підхід і ефективність інтерактивних методів: ігрофікація, рольові та проєктні завдання підвищують інтерес молодших і середніх класів. Монографії Москаленко та співавт. (2017; 2022) підкреслюють значення організації самостійних занять і інноваційних технологій для формування стійкої рухової практики у підлітків. Окрема публікація 2025 року Москаленко Д. і Пангелової Н. акцентує специфіку підліткового віку (14-15 років) та практичні технології залучення цієї групи.

Гендерний аспект, висвітлений у дисертації Дєдуха (2021) і роботах Круцевич та Марченко (2008; 2020), вказує на існування критичних періодів та різниць у мотиваційних пріоритетах хлопчиків і дівчат, що вимагає диференційованих підходів і адаптації матеріалу. Підходи, орієнтовані на цінності здорового способу життя (Бакіко, 2022; Круцевич і Марченко, 2008), сприяють внутрішній мотивації через формування особистих установок. Теоретично підтримку надає теорія Маслоу (1943), яка допомагає структурувати мотиваційні потреби у навчальних програмах.

Практичні рекомендації, авторів включають: впровадження інтерактивних технологій та інтегрованих програм (Савченко, 2018; Лисенко, 2013), розвиток самостійності та автономії занять (Москаленко Н. та ін., 2017), врахування вікових і гендерних особливостей (Дєдух, 2021). Сороколіт (2023) підкреслює бар'єри реформ - кадрові, методичні та ресурсні - і наголошує на потребі посилення підготовки вчителів.

Крім шкільних заходів, ефективними виявляються міжсекторні ініціативи: співпраця школи й сім'ї, клубні програми та позакласні рухові активності, що створюють додаткові середовища. Для оцінки результатів рекомендується застосовувати комбінований моніторинг мотивації, фізичної підготовленості й тривалості позакласної активності. Синтез джерел свідчить: підвищення

мотивації потребує багаторівневої стратегії - від нормативної підтримки до педагогічних інновацій та ресурсного забезпечення.

Мета дослідження - визначити шляхи підвищення мотивації до рухової активності у процесі формування особистої фізичної культури.

Контингент досліджувальних. У дослідженні взяли участь 66 вчителів фізичної культури Дніпропетровської області, з них 21 – вищої категорії, 38 – 1 категорії, 7 – без категорії.

Матеріали і методи дослідження. Вирішення поставлених завдань здійснювалось із застосуванням сучасних загальнонаукових методів: аналіз та узагальнення науко-методичної літератури, узагальнення, опитування, методи математичної статистики.

Результати досліджень та їх обговорення. Виховання всебічно розвиненої особистості – це одна із найактуальніших проблем сучасної системи освіти. Важливе місце в даному процесі відведено формуванню особистої фізичної культури дітей та підлітків.

Аналіз спеціальної літератури свідчить про те, що необхідно звернути увагу на пошук ефективних шляхів та механізмів впливу на формування мотивації до фізкультурної діяльності школярів.

Процес формування особистої фізичної культури у школярів – це складний процес, удосконалення якого потребує застосування системного підходу. Готовність особистості до фізкультурної діяльності, засвоєння цінностей фізичної культури залежить, насамперед, від формування мотиваційної сфери [8].

Для визначення шляхів підвищення мотивації школярів до рухової активності в процесі формування особистої фізичної культури нами проведено анкетування вчителів фізичної культури Дніпропетровської області. Результати представлені на рис.1

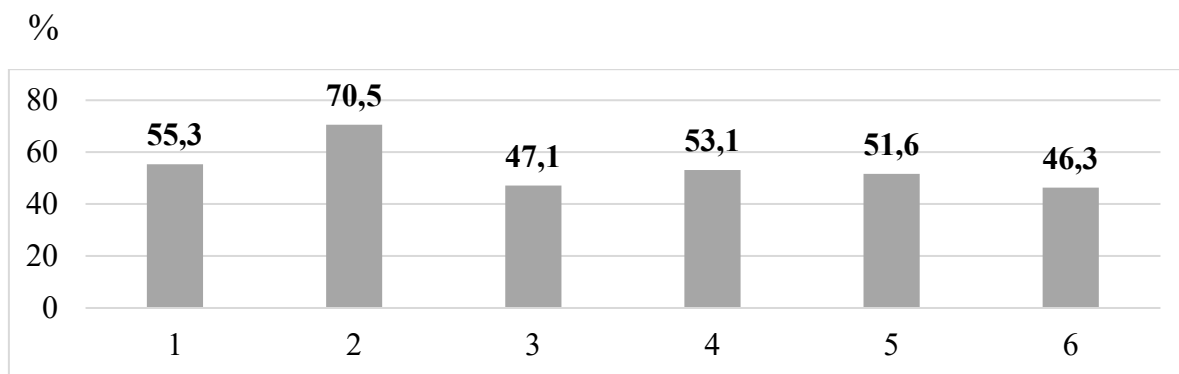

Рис.1. Фактори, які впливають на мотивацію учнів у процесі формування особистої фізичної культури: 1 - підвищення рівня знань учнів; 2 - використання сучасних засобів фізичного виховання; 3 - залучення батьків до фізкультурно-спортивної діяльності; 4 - застосування сучасних методів організації навчальної діяльності; 5 - участь дітей у різних формах роботи з фізичного виховання; 6 - реалізація гендерного підходу.

У процесі анкетування було визначено, що найбільша кількість вчителів (70,5%) зазначають, що формування мотивації залежить від застосування сучасних засобів фізичного виховання у процесі фізкультурно-оздоровчих занять.

У Модельній навчальній програмі «Фізична культура 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти пропонується 75 варіативних модулів, серед яких значна кількість сучасних засобів фізичного виховання, які користуються популярністю серед підлітків [14].

У процесі формування особистої фізичної культури школярів необхідно створити умови для усвідомленого, самостійного вибору засобів фізичного виховання з врахуванням інтересу, особливостей вікового розвитку, їх впливу на підвищення психофізичного стану, можливостей підвищення рухової активності.

Аналіз анкетування свідчить, що 55,3% вчителів вказують на необхідність підвищення рівня знань учнів в процесі формування особистої фізичної культури. Серед сучасних методів підвищення рівня теоретичної підготовки школярів є використання інтерактивних ІТ-технологій. Суть інтерактивних

технологій полягає в тому, що навчання відбувається шляхом взаємодії всіх, хто навчається. Інтерактивні технології найбільше відповідають особистісно зорієнтованому підходу до навчання. У процесі застосування інтерактивних технологій, як правило, моделюються реальні життєві ситуації, пропонуються проблеми для спільного вирішення, застосовуються рольові ігри. Тому вони найбільше сприяють формуванню у школярів умінь і навичок, виробленню особистих цінностей, створюють атмосферу співробітництва, творчої взаємодії в освітньому процесі.

Інтерактивні технології забезпечують високий рівень самопізнання, що сприяє зміні мотивації у навчальній діяльності Москаленко Н.В., Кошелева О.О., Сидорчук Т.В. пропонують використовувати педагогічні ігри та інтерактивні методи [15].

Кожна педагогічна гра повинна бути зорієнтована на досягнення певної мети - формування особистої фізичної культури підлітка, що передбачає опанування необхідними руховими вміннями та навичками, а також конкретними знаннями в галузі ФКіС.

Гра по відношенню до пізнавальної діяльності вимагає від учителів прояву ініціативи, наполегливості, творчого підходу, уяви, спрямованості. У процесі гри необхідно домагатися глибинного, особистісного усвідомлення.

Серед інтерактивних методів, які використовуються в процесі занять фізичною культурою і спортом слід відзначити наступні: інформаційне повідомлення, мозковий штурм, презентації, дискусії, аналіз історій та ситуацій, рольова гра, міні-лекція. Значна кількість науковців зазначають про ефективність їх використання[16,17,18].

Упровадження інноваційних методів організації навчальної діяльності у фізичному вихованні сприяє підвищенню зацікавленості учнів і вчителів до занять фізичною культурою і спортом вважають 53,1% вчителів. На думку Москаленко Н.В. зі співавторами [19] ефективним є запровадження квестів, флешмобів, батлів. У процесі формування особистої фізичної культури підлітків

використання квесту має особливе значення для розвитку навчально-пізнавальної діяльності учнів у сфері фізичної культури і спорту. Основні завдання квесту на уроках фізичної культури:

- активізувати розумову діяльність шляхом створення спеціальних умов для виконання рухових завдань, які потребують достатньої свідомості учнів;
- сформувати стійкий інтерес учнів до фізкультурно-спортивної діяльності;
- поєднати новітні та традиційні дидактичні засоби навчання;
- підвищити мотивацію до занять фізичною культурою і спортом;
- сформувати свідоме ставлення до фізкультурної діяльності.

При використанні квесту як методу стимулювання і мотивації до навчально-пізнавальної діяльності учнів засобами ігрової діяльності школярі шукають оригінальні рішення виконання фізичних вправ або рухових завдань.

Основна ідея квесту полягає у розвитку навчально-пізнавальної активності в умовах, коли всі психічні процеси учня, його увага, емоційно-вольова сфера готові до активної фізкультурної діяльності.

Флешмоб вважається одним з найбільш дієвих методів залучення учнів до рухової діяльності. Популяризація різних видів рухової діяльності дає можливість обирати їх школярами для використання в різних формах фізкультурно-оздоровчих занять. Головна мета флешмобу - сформувати інтерес у підлітків та стати активним його учасником.

Однією із сучасних форм залучення підлітків до рухової діяльності є батл – це змагання між двома учасниками. У процесі формування особистої фізичної культури участь підлітків в батлах створюється можливість для виявлення прихованих якостей, лідерських здібностей, формування впевненості в процесі фізкультурно-спортивної діяльності.

Переважає використання сучасних форм і методів організації навчальної діяльності впливає на формування логічного мислення, інтуїції, вміння швидко знаходити рішення в складних ігрових ситуаціях.

Вчителі (51,6%) відмічають, що одним із важливих аспектів формування особистої фізичної культури підлітків є залучення до різних форм роботи з фізичного виховання, аналіз організації та проведення основних форм роботи в умовах воєнного стану в школі свідчить, що учні відвідують практично тільки уроки фізичної культури, тому необхідно звернути увагу на організацію самостійних занять та залучення до занять в спортивних секціях, що буде сприяти збереженню здоров'я, підвищенню рівня рухової активності та фізичної підготовленості [7].

На наш погляд, у процесі формування особистої фізичної культури використання самостійних занять фізичними вправами впливає на рівень особистісного ставлення до фізичної культури і спорту, вмінь програмування власних дій, самостійного здійснення контролю за фізичним станом, прийняття рішень у відповідальних ситуаціях.

Серед факторів, які впливають на формування мотивації у процесі формування особистої фізичної культури є залучення батьків до фізкультурно-спортивної діяльності. На це вказали 47,1% вчителів.

Вирішення даної проблеми можливо за рахунок впровадження заходів з метою підвищення рівня знань батьків, а саме лекцій оф-лайн, он-лайн, тематичних батьківських зборів, участь в спортивно-масових святах, відкритих уроках фізичної культури, індивідуальні консультації.

Ефективна співпраця батьків та шкіл може стати важливим аспектом активізації підлітків до фізкультурно-спортивної діяльності.

Найменша кількість вчителів (46,3%) вказали на необхідність реалізації гендерного підходу.

Таким чином, ними визначені шляхи підвищення мотивації до формування особистої фізичної культури підлітків, яка спрямована на розв'язання проблеми збереження здоров'я та забезпечення гармонійного розвитку особистості.

Дискусія. У процесі формування особистої фізичної культури підлітків одним із найважливіх аспектів є врахування потреб і мотивів, тому що вони є

найважливішими чинниками, які визначають поведінку людини, стимулюють її до активної діяльності.

Значна кількість наукових досліджень присвячені проблемі особливостей формування мотивації школярів [6, 10, 12] та визначення пріоритетних мотивів до занять фізичною культурою і спортом у різних вікових групах [20].

Виявлення пріоритетних мотивів та інтересів учнів до занять фізичними вправами на думку вчених дозволяє внести корективи до змісту фізкультурно-оздоровчих занять і тим самим підвищити ефективність системи фізичного виховання.

Реалізація Концепції НУШ передбачає створення умов для формування особистості у освітньому середовищі. Тому важливою складовою є визначення шляхів формування мотивації до рухової діяльності у процесі формування особистої фізичної культури. Для вирішення даної проблеми нами проведено анкетування вчителів фізичної культури, яке показало, що підвищення мотивації у процесі формування особистої фізичної культури можливо здійснювати у наступних напрямках: підвищення рівня знань учнів; використання сучасних засобів фізичного виховання; залучення батьків до фізкультурно-спортивної діяльності; застосування сучасних методів організації навчальної діяльності; участь дітей у різних формах.

Це узгоджується з даними наукових досліджень (Москаленко, Сороколет) щодо шляхів вдосконалення фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти.

У ході дослідження науково обґрунтовані сучасні форми, засоби та методи, які використовуються для підвищення мотивації підлітків. Отримані дані співвідносяться з дослідженнями Москаленко Н.В. зі співавторами [16], які визначають ефективність їх застосування в процесі фізичного виховання.

Взаємозв'язок мотивів і мети фізкультурної діяльності є чинником, який підвищує свідомість підлітків до самовдосконалення.

Висновки. У дослідженні визначено шляхи підвищення мотивації до занять фізичною культурою і спортом в процесі формування особистої культури: підвищення рівня знань учнів; використання сучасних засобів фізичного виховання; залучення батьків до фізкультурно-спортивної діяльності; застосування сучасних методів організації навчальної діяльності; участь дітей у різних формах.

Проведено аналіз сучасних форм, засобів та методів, які сприяють підвищенню мотивації в процесі формування особистої фізичної культури, що потребує необхідних професійних умінь і навичок вчителя, здатних творчо і активно мислити, самостійно впроваджувати нові ідеї та технології навчання та виховання.

Перспективи подальшого дослідження полягає у подальшому вивченні шляхів підвищення мотивації дітей до рухової активності у процесі формування особистої фізичної культури.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність будь-якого конфлікту інтересів.

Список використаних джерел

1. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. К. : Міністерство освіти і науки України, 2016. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Дєдх М.О. Гендерний підхід до формування індивідуальної фізичної культури учнівської молоді у процесі фізичного виховання: дис. ... канд. наук з фіз. вих. і спорту ; Національний університет фізичного виховання і спорту України. К., 2021. 280 с.
3. Кутек Т.Б. Етапи формування фізичної культури особистості *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2013 № 3. С. 207-210.
4. Москаленко Д., Пангелова Н. Технологія формування особистої фізичної культури підлітків 14-15 років. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2025. № 1. С. 116-123. <http://infiz.dp.ua/misc-documents/2025-01/2025-01-12.pdf>

5. Сутула В.О., Бондар Т.С., Васьков Ю.В. Формування фізичної культури особистості – стратегічне завдання фізкультурної освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2009. № 1. С. 15-21.

6. Лисак Ірина Вікторівна. Потребово-мотиваційний підхід до формування програм фізичної культури для учнів середніх класів дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту; 24.00.02. Київ. 2013. 239 с.

7. Москаленко Н.В., Єлісеєва Д.С., Корж Н.Л. Організація самостійних занять фізичним вихованням учнівської та студентської молоді : монографія. Дніпро: Інновація, 2017. 200 с.

8. Круцевич Т., Марченко О. Сформованість цінностей індивідуальної фізичної культури студентів різних відділень ВУЗу. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2008. № 3-4. С. 103-106.

9. Безверхня Г.В., Цибульська В.В., Гончар Г.І. Мотивація до занять фізичною культурою і спортом школярів та студентів : монографія. Умань : ВПЦ «Візаві», 2016. 223 с

10. Бахчанян Г.С. Мотивація та інтереси до занять фізичною культурою і спортом. *Педагогіка і психологія*. 2018;(4):41-7.

11. Бондарчук Н. Інтерес молодших школярів до занять фізичною культурою як психологічний критерій диференціації у процесі фізичного виховання. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2014;(2):17-22.

12. Круцевич Т.Ю, Марченко О.Ю, Холодова О.С. Критичні періоди у формуванні мотивації до занять руховою активністю школярів з урахуванням їх гендерних характеристик. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2020;(1):276-88. DOI: 10.32540/2071-1476-2019-1-278.

13. Maslow A.H. A Theory of Human Motivation. *Psychological Review*. 1943. Vol. 50. P. 370-396.

14. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Баженков Є.В., Бідний М.В.,

Ребрина А.А., Данільченко В.О., Коломоєць Г.А., Дутчак М.В.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 22.08.2024 року № 1185. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2024/Model.navch.prohr.5-9.klas-2024/fizkult-5-9-kl-bazhenkov-ta-in-22-08-2024.pdf>

15. Москаленко Н.В., Кошелева О.О., Сидорчук Т.В. Фізичне виховання в закладах вищої освіти: інноваційні підходи : [монографія]. Дніпро, 2022. 262 с.

16. Савченко В.А. Модернізація процесу навчання через застосування інтерактивних освітніх технологій. *Нова педагогічна думка*. 2018. №3 (95). С. 55-57.

17. Москаленко Н.В., Сидорчук Т.В., Решетилова В.М., Яковенко А.В. Інновації у фізичному вихованні в закладах загальної середньої освіти :навч. посібник. Дніпро, 2022. 76 с.

18. Лисенко Л. Л., Мельникова-Егорченко Н. С., Рижик Т. О. Практика використання інтерактивних методів навчання на уроці фізичної культури. URL: <https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1166/1>.

19. Москаленко Н., Торбанюк Г. Інноваційні підходи до залучення школярів і студентів до рухової діяльності. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2019. №2. С. 115-121.

20. Бакіко І.В. Теоретико-методичні засади формування цінностей здорового способу життя в процесі фізичного виховання у дітей шкільного віку : дис. ... докт. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02, Київ, 2022. 569 с.

21. Сороколіт Н. Чинники, що перешкоджають реформуванню фізичного виховання на сучасному етапі. *Науковий дискурс у фізичному вихованні і спорті*. 2023. №2. с. 67–77. <http://dx.doi.org/10.69468/2786-7544-2023-2-16>

22. Сороколіт Н. Порівняльний аналіз думки вчителів фізичної культури й учителів початкових класів щодо впровадження ключових компетентностей нової української школи у фізичне виховання. *Інноваційна педагогіка*. 2020.

Випуск 22. Т. 4. С. 69-73. ISSN 2663-6085.

http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/22/part_4/16.pdf

23. Москаленко Н., Сидорчук Т., Решетилова В., Михайленко Ю. Шляхи удосконалення фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2023. № 1. С. 102-111.